

Suomi siirtyy laidalta keskelle

Mikael Pentikäinen

Olen lukenut viime aikoina kiehtovaa raporttia *Arktinen myrsky*. Sen ovat kirjoittaneet Mika Aaltonen ja Michael Loescher. Kirjanen valmistui noin vuosi sitten.

Kirjoittajat arvioivat arktisen alueen kehitystä. Heidän johtopäätöksensä on huikea: Suomea läpi historiamme määritellyt sijainti periferiassa muuttuu ja Suomi siirtyy keskelle tärkeimpiä kansainvälisiä kuljetusväyliä.

Suomen taloudellinen, poliittinen ja turvallisuuden liittyvä tilanne muuttuu olennaisesti. Suomi siirtyy laidalta keskelle.

Muutos johtuu kolmesta trendistä, jotka muuttavat maailmaa noin sukupolven päässä meistä eli parin vuosikymmenen kuluessa.

Tärkeä muutosvoima on Jäämeren hillitön ja valitettava sulaminen, joka avaa uusia merireittejä ja tuo suunnattoman muutoksen globaalissa logistiikassa. Maailma siirtyy kohti pohjoista, maapallon kattoa.

Toinen muutostekijä on suuret öljy- ja kaasulöydöt pohjoisella pallonpuoliskolla, muun muassa Alaskassa, Pohjois-Kanadassa, Pohjois-Norjassa ja Venäjällä. Lisäksi Grönlannin ja Siperian tundran sulaminen avaa merkittävimpiä tutkimus- ja hyödyntämisenäkymiä sitten Amerikan löytymisen.

Tärkeä tekijä on myös TransAasian junaradan modernisointi. Kun se tapahtuu, neljä suurta taloutta, EU, Korea, Kiina ja Japani, ovat suorassa maareitissä läpi vuoden.

Näistä syntyy arktinen myrsky, joka vaikuttaa merkittävästi Suomen asemaan. Suomi on näiden nousevien reittien keskiössä.

Arktisella myrskyllä on radikaaleja seurauksia.

Pohjois-Euroopasta ja Itämeren alueesta tulee – kuten raportissa arvioidaan – ”Uusi Välimeri”, maailman logistiikan ydinmeri. Se avaa suuria mahdollisuuksia kulttuuriselle, taloudelliselle ja poliittiselle uudistumiselle.

Monelle Itämeren alueen maalle avautuu uusi reitti energian lähteille ja niiden riippuvuus Venäjästä vähenee.

Aasian huikeat markkinat – neljä miljardia ihmistä – ovat yhtäkkiä logistisesti naapurissa hyvän rata-yhteyden varrella.

Samalla Suomen kansalliseen turvallisuuteen liittyvät lähtökohdat muuttuvat dramaattisesti.

Miten Suomi voi varautua Arktiseen myrskyyn. Nostan pari tekijää.

Ensiksi Suomen panostaa arktiseen osaamiseen. Pohjoinen on Suomelle suuri mahdollisuus, jos uskallamme siihen panostaa.

Toiseksi pitää rakentaa ratayhteys Jäämerelle, koska se avaisi väylän pohjoisille merille. Jäämeren rata olisi yksi tärkeimpiä teollisuuspoliittisia hankkeita ja mahdollisuuksia Suomelle lähivuosikymmeninä. Se lyhentäisi entisestään Koillisväylän avaamaa oikotietä Aasiaan.

Ehkä noin 1,5 miljardia maksava rata olisi kallis, mutta se olisi merkittävä investointi paitsi koko Suomelle myös laajemmin. Radan rahoitusta kannattaa pohtia luovasti ja laajasti. Uusi rata hyödyttäisi paitsi Suomea myös koko Eurooppaa – ja ennen muuta Aasiaa.

Kolmanneksi pitää panostaa logistiseen infrastruktuuriin – erityisesti tärkeisiin lentokenttiin, rautateihin ja satamiin – ja osaamiseen hyödyntäen sijaintiamme keskuksessa, jonka arktinen myrsky synnyttää. Muutos voi vaikuttaa myös Helsinki-Tallinna –tunnelin laskelmiin.

Samalla pitää pohtia, mitä uusia mahdollisuuksia arktinen myrsky avaa Suomen viennille ja suomalaisten luonnonvarojen hyödyntämiselle. Jos Suomi on hereillä, arktinen myrsky avaa meille tietä periferiasta ytimeen.

Mikael Pentikäinen
metsänhoitaja ja toimittaja

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).